

ZUIDPOOLTOCHTEN.

Terwijl talrijke expeditiën naar de Noordpool elkander opvolgen, en men reeds verder dan de 83ste parallel gevorderd is, schijnt het onderzoek naar de Zuidpool sedert geruimen tijd opgehouden te hebben. Men moet dan ook erkennen dat de volharding, met welke de zeevaarders trachten het noordelijk uiteinde van den as der aardbols te bereiken, gerechtvaardigd wordt door den vergevorderden staat onzer aardrijkskundige bekendheid met de noordelijke poolstreken, die overigens ook van de beschaafde wereld minder ver verwijderd zijn dan de zuidelijke. Men worstelt dan ook rondom de Noordpool met meer moed tegen de hinderpalen der natuur, omdat men dicht bij het doel en de noodige inspanning om dat doel te bereiken minder sterk is.

Evenwel begint de aandacht der aardrijkskundige wereld zich thans ook een weinig op de Zuidpool te vestigen. Het gerucht bevestigt zich dat NORDENSKIÖLD, de beroemde Zweed, aan wien wij de ontdekking van den noord-oostelijken doortocht verschuldigd zijn, eene ontdekkingsreis naar de zuidpoolstreken zal besturen, welke expeditie aanstaande jaar in 't begin van den herfst, welke de lente van het

zuidelijk halfrond is, uit Europa zal vertrekken. De kosten van deze groote zeereis zullen worden gedragen door het Australische aardrijkskundig genootschap en den Heer DICKSON te Gotheborg. Een opzettelijk voor dit doel ingericht stoomschip zal aangeschaft worden voor dezen tocht, welke de opdracht zal ontvangen om de aan de Zuidpool grenzende zee en landstreken uit het oogpunt van de natuurkundige aardbeschrijving, der meteorologie en der natuurlijke geschiedenis te bestudeeren.

De ontdekkingen, die tot dusver in de zuidelijke ijszee gemaakt zijn, laten nog eene onmetelijke streek, die de zuidelijke poolkap van onze aarde is, onbekend. Het is waarschijnlijk dat het zuidelijk uiteinde der aard-as bestaat uit eene soort van vastland, hetwelk dat uiteinde op vele plaatsen tot aan den poolcirkel omgeeft, en waarvan de randen door eenige zeevaarders onderkend zijn. Tusschen de 65ste en de 70ste parallellen heeft men rondom de pool eenige eilanden-groepen en talrijke landen wier grenzen men niet kent, ontdekt. Zelfs breiden die kusten zich ten Zuiden van Amerika en Australie tot buiten den poolcirkel uit.

Meer dan een halve eeuw geleden hebben echter moedige zeevaarders vrij hooge zuidelijke breedten bereikt. In 1775 drong de beroemde engelsche kapitein COOK ten zuiden van Nieuw-Zeeland door tot den 71sten parallel, waar hij door het ijs verhinderd werd verder te gaan. Zijn landgenoot WEDDELL bereikte in 1823 langs 78° breedte een op korten afstand van de pool verwijderd punt. Hij zeilde op eene opene zee in het zuidelijk gedeelte der Atlantische Oceaen, zonder land te ontmoeten. Is hier eenvoudig een golf, of wel een doortocht? Niemand weet het.

Tegenover Nieuw-Zeeland, ten westen van de landen in 1838—1839 door den franschman DUMONT D'URVILLE ontdekt, bereikte de engelsche kapitein JAMES ROSS onder vele moeilijkheden in 1841 de hoogste zuidelijke breedte, waartoe men gekomen is, te weten 78° 10', op 1300 kilom. van de pool. ROSS werd in de bijna ijsvrije zee van het verder doordringen terug gehouden door een groot land, dat den naam van Victoria ontving. Evenals de meeste Zuidpool-landen is deze landstreek doorsneden door hooge bergketenen, die met eeuwige sneeuw bedekt zijn, van waar ontzachelijke gletschers de ijsbanken voeden, die de kust omgeven. Men vond daar twee vulkanen, waarvan een in werking was, en die, naar de schepen van ROSS, Erebus en Terror gedoopt werden.

Het zuidelijk vastland, dat naar alle waarschijnlijkheid de geheele streek inneemt die de pool omgeeft, schijnt dus nog uitgestrekter te zijn dan Australië, dat andere vastland van het oceanisch halfroend. Het Zuidpool-vastland is dan ook verreweg het grootste onbewoond land van onze planeet.

Men kan evenwel de hoop voeden dat deze met ijs bedekte kusten eene scheiding van samenhang zullen aanbieden, welke aan het vaartuig van NORDENSKIÖLD veroorloven zal tot aan de pool doortedringen. Mocht dit niet het geval zijn, dan schijnt de reis over land met behulp van sleden onmogelijk, wegens den grooten afstand dien men te doorloopen heeft met de noodzakelijke provisiën voor de heen- en terugreis, door volkomen onbekende bergstreken, welke door ijs en sneeuw met een witten mantel bedekt worden.

Zoo NANSSEN bij de Noordpool, NORDENSKIÖLD bij de Zuidpool aan de verwachtingen beantwoorden, die men mag koesteren op grond van hun moed en hunne bekwaamheid, dan zal de tegenwoordige eeuw het recht hebben zich te beroemen den dikken sluier opgelicht te hebben, die totdusver de beide aardpolen verbergt. (*La Nature*, 8 Mars 1890 pag. 211).